

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma, hakuohje 2021

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom myöntää kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa valtionavustusta kunnille jalankulun ja pyöräliikenteen olosuhteiden parantamiseen katuverkolla tai kunnan maalla sijaitsevilla kohteilla. Investointiohjelma on yksi vuonna 2018 liikenne- ja viestintäministeriön julkaiseman ja valtioneuvoston hyväksymän Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteistä. Valtion talousarviomomentilta 31.10.31 Eräät avustukset myönnettävä valtionavustus on luonteeltaan erityisavustusta.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa on myönnetty avustusta kunnille vuodesta 2018 alkaen. Vuosina 2018 ja 2019 määrärahan suuruus oli 3 500 000 euroa ja avustusta myönnettiin 12-15 hankkeelle. Vuonna 2020 määräraha nousi yhteensä 31 500 000 euroon ja avustettavien hankkeiden määrä 51:een.

Investointiohjelman vuoden 2021 hakukierroksella myönnetään valtionavustusta kunnille enintään 28 500 000 euroa. Määrärahasta 3 000 000 euroa on varattu MAL-sopimusten mukaisesti Jyväskylän, Lahden ja Kuopion kaupunkiseutujen kuntien haettavaksi. Lisäksi määrärahasta vähintään 300 000 euroa on osoitettu valtiovarainvaliokunnan mietinnön (VaVM 36/2020) mukaisesti pyöräpysäköinnin kehittämiseen.

1 Avustuksen hakijat

Avustuksen hakijana tulee olla kunta tai kaupunki.

Avustusta voidaan myöntää myös useamman kunnan yhteisiin hankkeisiin. Jos hankkeeseen osallistuu useampi kunta, tulee hakemuksessa esittää vahvistus kaikkien hakijakuntien sitoutumisesta hankkeeseen.

2 Avustuksella tuettavat hankkeet

Vuoden 2021 valtion talousarviomomentin 31.10.31 Eräät avustukset perusteella kävelyn ja pyöräilyn edistämisen määrärahaa saa käyttää muun muassa:

- valtionavustusten maksamiseen kunnille kävelyä ja pyöräilyä edistäviin infrahankkeisiin sekä
- muihin kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parantaviin hankkeisiin ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä parantaviin infrahankkeisiin.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa tuetaan ensisijaisesti hankkeita, joilla vaikutetaan vähentävästi liikenteen päästöihin sekä lisätään kävely- ja pyörämatkojen määrää ja kulkutapaosuutta parantamalla arkikävelyn ja -pyöräilyn olosuhteita ja houkuttelevuutta.

Olosuhteiden ja houkuttelevuuden parantamisella tarkoitetaan laadukkaan ja eri käyttäjäryhmien tarpeita nykyistä paremmin palvelevan jalankulku- ja pyöräliikenteen infrastruktuurin rakentamista. Jalankulun osalta laadukkaan infrastruktuurin tunnusmerkkejä ovat muun muassa esteettömyys, turvallisuus ja viihtyisyys. Laadukas pyöräliikenteen infrastruktuuri koostuu puolestaan kattavasta ja saumattomasta verkosta ja on rakenteeltaan ja ratkaisuiltaan turvallinen, miellyttävä ja sujuva. Pyöräpysäköinnin osalta mm. pysäköinnin sijoittelu, riittävä väljyys, telineiden helppokäyttöisyys ja

Dnro
TRAFICOM/252131/05.03.162.02/2021

15.6.2021

pysäköintitarpeen keston huomiointi (esim. katoksellisuus tai muu suojaista ja mahdollisesti valvottu tila) ovat olennaista tekijöitä, mitkä vaikuttavat rakennettavan kohteen laatuun. Pyörätelineeksi tulee valita malli, johon pyörän saa lukittua rungosta. Laadukas infrastruktuuri vastaa eri käyttäjäryhmien tarpeisiin huomioiden myös mitoiltaan ja malleiltaan peruspyöristä poikkeavat tavara-, sähkö- ja muut erikoispyörät tai yhdistelmät.

Avustusta myönnetään infrastruktuurin, kuten väylien, niiden varusteiden, pyöräpysäköinnin yms. rakentamiseen tai parantamiseen sekä hankkeessa rakennettavan infrastruktuurin suunnitteluun. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä hankkeille, joissa tehdään pelkkää suunnittelua.

Avustuksen tulee kohdistua kunnan infrastruktuurin kehittämiseen tai parantamiseen. Avustusta ei myönnetä esimerkiksi maanteiden yhteydessä sijaitseviin kohteisiin tai hankkeisiin, missä vastuu hankkeen suunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä hankkeen valmistuttua väylän tai pysäköintikohteen kunnossa- ja ylläpidosta kuuluu jollekin muulle taholle kuin kunnalle.

Avustusta ei myönnetä uudestaan samaan hankkeeseen, johon on jo aiemmin maksettu valtionavustusta kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa.

Infrastruktuurin laatu investointiohjelman hankkeissa

Investointiohjelman hankkeissa tulee noudattaa voimassa olevia suunnitteluohjeita. Jalankulun infrahankkeilta edellytetään vähintään *Jalankulku- ja pyöräilyväylien suunnittelu* ([Liikenneviraston ohjeita 11/2014](#)) -ohjeen mukaista laatua. Pyöräliikenteen infrahankkeilta edellytetään puolestaan joulukuussa 2020 valmistuneen *Pyöräliikenteen suunnittelu* ([Väyläviraston ohjeita 18/2020](#)) -ohjeen noudattamista. Jos hankkeessa on perustellusta syystä poikettava em. ohjeista, tulee syy tuoda hakemuksessa selkeästi esiin. Investointiohjelman hankkeita varten on koottu myös erillinen hakijoiden tukimateriaali [Laadukas infra ja termistö](#).

3 Hankkeiden painopisteet

Hankehakemuksia toivotaan erityisesti hankkeista, joissa:

- kehitetään jalankulun ja/tai pyöräliikenteen reittejä rakentamalla uutta yhteyttä (esim. laatukäytävien, pää-, alue-, tai paikallisreittien kehittäminen)
- kehitetään jalankulun ja/tai pyöräliikenteen reittejä parantamalla nykyisen väylän laatua (esim. pää-, alue-, tai paikallisreittien parantaminen)
- kehitetään pyöräpysäköintiä rakentamalla pysäköintipaikkoja ja/tai parantamalla pysäköinnin turvallisuutta keskeisissä julkisen liikenteen solmupisteissä ja liityntäpysäköintikohteissa
- kehitetään pyöräpysäköintiä rakentamalla pysäköintipaikkoja ja/tai parantamalla pysäköinnin turvallisuutta päivittäisen liikkumisen kannalta merkittävässä kohteissa (esim. koulujen, päiväkotien, liikuntapaikkojen, kirjastojen, torialueiden tai muiden keskeisten julkisten palvelujen tai yleisten alueiden yhteydessä).

Dnro
TRAFICOM/252131/05.03.162.02/2021

15.6.2021

4 Myönnettävän avustuksen määrä

Vuonna 2021 kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa hankkeille myönnettävä valtionavustus on yhteensä enintään 28 500 000 euroa. Valtionavustusta voidaan myöntää enintään 50 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus on harkinnanvarainen ja myönnettävän avustuksen määrä voi olla haettua pienempi.

Avustusta maksetaan korkeintaan avustuspäätöksen mukainen summa. Jos hankkeen lopulliset kustannukset toteutuvat suurempana kuin hankehakemuksessa on arvioitu, valtionavustus ei kasva avustuspäätökseen kirjattua euromäärää suuremmaksi. Jos hankkeen toteutuneet kustannukset jäävät hakemuksen arviota pienemmiksi, valtionavustus voi olla korkeintaan 50 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista.

Hankkeen rakennuttajana ja rahoittajana tulee olla kunta tai kaupunki. Hankkeessa saa kuntien lisäksi olla myös muita rahoittajia, mutta valtionavustusta voi saada vain kunnan rahoitusosuuteen. Hanketta rahoittavat muut tahot rahoitusosuuksineen tulee eritellä hakemuksessa. Valtion kokonaisrahoitus ei saa ylittää hankkeen kustannuksista 50 prosenttia. Kokonaisrahoitukseen sisällytetään myös mahdollinen valtion osuus hankkeen suunnittelukustannuksiin.

Hankkeen kustannukset tulee esittää hakemuksessa arvonlisäverottomina kustannuksina, paitsi niissä tapauksissa, joissa arvonlisävero jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi.

5 Hankkeen ja hyväksyttävien kustannusten aikajänne

Hakemuksia voi jättää hankkeista, jotka ovat toteutettavissa vuosien 2021-2023 aikana siten, että **hanke on kokonaisuudessaan valmis ja tarvittavat hankeraportointi- ja maksatustiedot liitteineen toimitettu Traficomiin 31.10.2023 mennessä**. Hakemuksessa on kuvattava hankkeen toteuttamisvalmius ja aikataulu.

Hankkeen kustannuksia on voinut syntyä jo ennen valtionavustuspäätöstä. Nämä kustannukset voidaan hyväksyä valtionavustukseen oikeuttaviksi edellyttäen, että ne ovat syntyneet hakuajan päättymisen, 31.8.2021 jälkeen.

Avustus maksetaan takautuvasti hankkeen valmistuttua toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun hankkeen toteutumisesta ja kustannuksista on esitetty hyväksyttävä selvitys. Avustusta haetaan maksuun hankkeen valmistuttua ja viimeistään 31.10.2023.

6 Avustuksen hakeminen ja sisältö

Avustusta haetaan Traficomien hakulomakkeella. Hakemuksen liitteineen tulee sisältää vähintään seuraavat tiedot:

- Hakijan yhteystiedot ja perustiedot hankkeesta
- Kuvaus hankkeen sisällöstä, hankealueesta ja hyötyjen kohdentumisesta (käyttäjärühmät ymv.).
- Kuvaus jalankulun ja/tai pyöräliikenteen olosuhteiden kehittämistä (rakennettavan infrastruktuurin laadun kannalta olennaiset hankkeessa)

Dnro
TRAFICOM/252131/05.03.162.02/2021

15.6.2021

noudatettavat periaatteet, tehtävät ratkaisut ja järjestelyt ml. rakennettava väylä- tai telinetyyppi ja mitoitustiedot sekä pyöräpysäköintihankkeissa pyörätelinetyyppi)

- Kuvaus jalankulun ja/tai pyöräilyn houkuttelevuuden lisäämisestä (Esim. hankkeen vaikutukset matka-aikaan, sujuvuuteen, turvallisuuteen, viihtyisyyteen, esteettömyyteen).
- Hankkeen kytkeytyminen kunnan kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämiseen sekä paikalliseen ja/tai seudulliseen jalankulun tai pyöräliikenteen verkkoon (esim. tavoiteverkkosuunnitelma tmv. selvitys)
- Hankkeen aikataulu ja osapuolet
- Arvio hankkeen vaikutuksista kävely- ja/tai pyöräilymääriin sekä muut tavoiteltavat vaikutukset ja vaikuttavuus
- Kuvaus hankekohteen käytön seurannasta sekä siitä, miten vaikutuksia ja vaikuttavuutta arvioidaan hankkeen valmistumisen jälkeen. Katso [Hankkeiden vaikutukset ja vaikuttavuus](#) -hakijoiden tukimateriaali.
- Hankkeen kustannukset ja hanketta rahoittavat tahot.

Hankehakemuksen liiteaineistona on toimitettava vähintään seuraavat liitteet:

- Hanke- tai yleissuunnitelman tasoinen suunnitteluasiakirja, tai vastaava suunnitelma, missä esitetään hankkeen tekniset mitoitustiedot ym. olennaiset laatu- ja palvelutasotekijöitä kuvaavat tiedot.
- Arvio hankkeen vaikutuksista liikenteen päästöihin. Päästövaikutukset tulee laskea Excel-pohjaisella työkalulla (ks. *Hankkeen vaikutukset liikenteen päästöihin* -liite) ja toimittaa täydennetty Excel-laskelma hankehakemuksen liitteenä.
- Tarkennettu hankkeen kustannusarvio. Mikäli hanke on osa laajempaa kokonaisuutta, tulee jalankulun ja pyöräliikenteen infrastruktuuriin kohdistuvien toimenpiteiden kustannukset eritellä muusta hankkeesta ja muista liikennemuodoista.
- Kunnan ja/tai seudullinen tavoiteverkko- tmv. suunnitelma tai selvitys, mihin hankekohteen kehittäminen perustuu.
- Kunnan ja/tai seudullinen Kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämisen strategia, ohjelma tai muu vastaava suunnitelma. Hakulomakkeella tulee perustella, kuinka hanke liittyy ja tukee edellä mainittua strategiaa ja milloin strategia on hyväksytty kunnanhallituksessa tai -valtuustossa.
- Ote kunnan yleiskartasta, johon on merkitty hankkeen tarkka sijainti (sis. tieosoitteen).
- Selvitys nimenkirjoitusoikeudesta. Hakemuksen voi allekirjoittaa vain henkilö, jolle on hakijaorganisaation säännöissä annettu nimenkirjoitusoikeus.

Dnro
TRAFICOM/252131/05.03.162.02/2021

15.6.2021

Lisäksi hakemuksesta tulee käydä ilmi, että hakijakunta on varautunut hankkeeseen budjetissaan tai muulla tavoin osoittaa sitoutuvansa hankkeen toteuttamiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin.

Hakemukset tulee jättää viimeistään 31.8.2021 klo 16.15. Hakemus tulee toimittaa sähköpostilla osoitteisiin kirjaamo@traficom.fi ja kapy.valtionavustus@traficom.fi. Hakemus on palautettava sähköpostitse allekirjoitettuna pdf-dokumenttina ja hakulomake sekä vaikutukset liikenteen päästöihin -laskelma myös muokattavina dokumentteina (word, excel). Lähetettävän sähköpostin otsikkona tulee olla "Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma, valtionavustushaku 2021, [hakijataho]".

7 Hakemusten vertailu ja avustuspäätökset

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa myönnettävä valtionavustus on harkinnanvarainen. Traficom tekee päätökset valtionavustusta saavista hankkeista hakemusten sisällön ja lukumäärän perusteella määrärahan puitteissa.

Avustettaviksi hankkeiksi voidaan valita ainoastaan hankkeita, jotka valmistuvat sekä loppuraportointi maksatushakemuksineen on toimitettavissa 31.10.2023 mennessä Traficomiin.

Tärkeimmät hankehakemusten vertailukriteerit ovat:

- Hankkeen vaikutukset kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin (laatu- ja palvelutasotekijät)
- Hankkeen vaikutukset kävely- ja pyörämatkojen lisääntymiseen
- Hankkeen vähentävät vaikutukset liikenteen päästöihin
- Hankkeen kustannukset suhteessa vaikutuksiin ja toimenpiteisiin
- Liittyminen kunnan ja/tai seudullisiin kävelyn ja pyöräliikenteen edistämisen tavoitteisiin ja tavoiteverkko- tmv. kehittämissuunnitelmaan

Hankkeiksi pyritään valitsemaan eri tyyppisiä hankkeita eri puolilta Suomea.

Avustusta myönnetään hakijoille, jotka ovat osoittaneet sitoutumisensa kävelyn ja pyöräliikenteen edistämiseen. Osoitukseksi sopii kunnan (tai useamman kunnan yhteinen) kävelyn ja/tai pyöräliikenteen edistämisen strategia, ohjelma tai muu vastaava suunnitelma, mikä on hyväksytty hakijakunnassa poliittisella tasolla, esimerkiksi kunnanhallituksessa tai -valtuustossa.

Avustuspäätökset

Avustuspäätökset toimitetaan sähköpostitse hakemuksessa mainitulle hankkeen yhteyshenkilölle. Päätökset pyritään tekemään vuoden 2021 loppuun mennessä.

Hankkeesta, jolle myönnetään valtionavustusta, avustuksen saajan tulee laatia hankkeelle viestintäsuunnitelma, jossa kuvataan, miten hankkeesta viestitään kunnassa etukäteen ja sen valmistuessa. Viestintäsuunnitelmasta tulee käydä myös ilmi se, miten hanke kytkeytyy kunnan muuhun viestintään. Lisäksi

Dnro
TRAFICOM/252131/05.03.162.02/2021

15.6.2021

avustuksen saajan tulee varautua tuottamaan hankkeesta esittelyaineistoa avustuksen myöntäjän tarpeisiin.

Jos avustettava hanke sisältää liikenneväyliä tai muita esteitä ylittäviä tai alittavia taitorakennekohteita, tai hankkeen toteutus voi aiheuttaa rakenteellisia vaurioita rakennettavassa kohteessa tai sen välittömässä ympäristössä, tulee avustuksen saajan teettää rakennussuunnitelmien tarkastus ulkopuolisella tarkastajalla. Tarkastajaksi tulee valita henkilö, kenellä on riittävä pätevyys ao. hankekohteen rakennussuunnitelman tarkastamiseen. Laatuauditoinnin teettäminen ja sen kustannukset ovat avustuksen saajan vastuulla, mutta ne voidaan sisällyttää osaksi hankkeen kustannuksia.

Kunnan hyväksymät hankkeen rakennussuunnitelmat tmv. toteutussuunnitelmat tulee toimittaa Traficomiin ennen rakentamisen käynnistämistä/aloittamista.

Lisäksi Traficom voi pyytää valtionavustusta saaneilta kunnilta seurantatietoja hankkeen vaikutuksista (kuten käyttäjämäärätietoja) kolmen vuoden ajan valtionavustuksen maksamisesta lukien.

8 Raportointi ja avustusten maksaminen

Valtionavustus maksetaan toteutuneiden kustannusten perusteella sen jälkeen, kun toteutuneesta hankkeesta ja hankkeen kustannuksista on esitetty hyväksyttävä selvitys. Selvitys tehdään erillisellä raportointilomakkeella ja sen liitteenä toimitettujen tietojen perusteella. Vaadittavasta selvityksestä ja raportoinnista ohjeistetaan investointiohjelman valtionavustushankkeiden raportointi- ja maksatushakemusohjeessa, joka julkaistaan viimeistään alkuvuodesta 2022.

Valtionavustusta voi hakea maksuun hankkeen valmistuttua, kuitenkin viimeistään 31.10.2023 mennessä.

Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelmassa myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Laissa on säännökset muun muassa tilanteista, joissa valtionavustus on perittävä takaisin sekä muutoksenhausta avustuksiin ja takaisinperintään liittyen.

9 Lisätietoja

Kysymykset ja yhteydenotot valtionavustushakuun liittyen pyydetään lähettämään osoitteeseen kapy.valtionavustus@traficom.fi otsikolla "Kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelma, Dnro TRAFICOM/252131/05.03.162.02/2021".

10 Liitteet

Hakulomake (word), ladattavissa [verkkosivuilta](#)

Hankkeen vaikutukset liikenteen päästöihin (Excel), ladattavissa [verkkosivuilta](#)

[Laadukas infra ja termistö -hakijoiden tukimateriaali](#) (kesäkuu 2021)

[Hankkeiden vaikutukset ja vaikuttavuus -hakijoiden tukimateriaali](#) (kesäkuu 2021)